

**UCHWAŁA NR XLVI/369/2018
RADY MIEJSKIEJ W TRZCIELU**

z dnia 13 listopada 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Wsparcia i Aktywności Osób Starszych
w Gminie Trzciel na lata 2018-2021**

Na podstawie art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1508 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Trzciel na lata 2018-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzciel.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jacek Marciniak

Załącznik do uchwały Nr XLVI/369/2018

Rady Miejskiej w Trzciel

z dnia 13 listopada 2018 r.

Podobnie jak jesień może być najpiękniejszą porą roku,
tak i starość może być najpiękniejszym okresem życia,
w którym osiąga się życiową mądrość i czuje prawdziwy smak życia,
a to, co się w ciągu życia przeżyło, daje poczucie rzetelnego dzieła.

Ks. Twardowski

Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Trzciel na lata 2018-2021

Trzciel 2018

Spis treści:

Wstęp	3
Rozdział I: Kontekst i diagnoza programu	4
I.1. Kontekst.....	4
I.2. Dane podstawowe.....	5
I.3. Osoby starsze w Polsce.....	6
I.4. Osoby starsze w Gminie Trzciel.....	7
Rozdział II: Formy pomocy dla seniorów	7
II.1. Usługi opiekuńcze.....	7
II.2. Usługi mieszkalnictwa wspomaganego.....	7
II.3. Koperta Życia.....	8
II.4. Place rekreacji ruchowej.....	9
II.5. Kawiarenka dla seniora.....	9
II.6. Spotkania w ogrodzie.....	9
II.7.Rada Seniorów Gminy Trzciel.....	9
Rozdział III: Misja, obszary działania, cele	10
III.1. Misja.....	10
III.2. Obszary działania.....	11
III.2.1. Obszar I: System wsparcia – infrastruktura i usługi socjalne.....	12
III.2.2. Obszar II: Aktywność i udział w życiu społecznym seniorów.....	12
III.2.3. Obszar III: Integracja międzypokoleniowa.....	13
Rozdział IV: Wskaźniki	13
Rozdział V: Monitoring i ewaluacja	15
Podsumowanie	15

Jesteśmy po to, żeby zamieniać stereotypowo postrzeganą jesień życia jako okres szary, trudny i smutny na czas radosny i kolorowy, czas, w którym nic już nie musimy tylko możemy, czas, który należy do nas i my o nim decydujemy, czas, w którym chcemy i umiemy cieszyć się życiem i chwilami, które nam jeszcze pozostały.

Wstęp

Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Trzciel na lata 2018-2021, zwany dalej Programem, jest odpowiedzią Gminy Trzciel na zmieniającą się sytuację demograficzną i wyzwanie współczesności jakim jest problem starzejącego się społeczeństwa. Program jest zgodny z celem strategicznym pkt.III Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba jako czynniki negatywnie wpływające na sytuację społeczną mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzciel na lata 2014-2020

Program ma na celu tworzenie warunków do działań promujących aktywność seniorów, zapewniających poczucie bezpieczeństwa oraz określa zadania mające na celu przystosowanie infrastruktury do potrzeb i możliwości osób starszych. Ma również na celu zmianę sposobu postrzegania seniorów przez społeczeństwo, w szczególności dzieci i młodzież.

Odbiorcami Programu są osoby w wieku senioralnym. W literaturze starość określa się jako fazę życia oraz pewien etap w życiu człowieka. Ludzie starzy są złożoną, niejednorodną grupą nie tylko pod względem stanu zdrowia, ale także sytuacji społeczno-ekonomicznej i życiowej, sprawności fizycznej bądź psychicznej, dlatego też często okres starości dzieli się na podokresy, wyróżniając starość wczesną zwaną wiekiem podeszłym (od 60. do 74. roku życia), późną (75-89 lat) oraz bardzo późną zwaną długowiecznością (powyżej 90. roku życia). Odmienne uwarunkowania zdrowotne i pozazdrowotne przekładają się na różną jakość życia seniorów w tych jakże zróżnicowanych podokresach wieku starszego. Zamierzeniem Programu jest skierowanie oferty działań i usług do wszystkich wymienionych grup wiekowych.

Rozdział I: Kontekst i diagnoza programu

I.1. Kontekst

Należy zauważyć, że struktura społeczeństwa Unii Europejskiej (UE) zmienia się – stale przybywa osób starszych. W dniu 1 stycznia 2010r. w państwach członkowskich UE żyło nieco ponad 87 mln osób w wieku 65 lat i starszych, co stanowi około 17,4% ludności Unii. Te dane można porównać z danymi z dnia 1 stycznia 1985r., kiedy w państwach członkowskich UE osób w wieku 65 lat i starszych było 59,3 mln (12,8% ludności UE). W ciągu ostatniego stulecia następował stały wzrost średniego trwania życia, zaś w ostatnich dziesięcioleciach – począwszy od lat 70. XX wieku – odnotowano również spadek współczynnika dzietności. Powszechnie uważa się, że w następnej połowie stulecia proces ten pogłębi się. W celu rozwiązania problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa konieczna wydaje się analiza sytuacji w perspektywie długoterminowej.

Dzięki polityce dotyczącej aktywnego starzenia się, postępowi technologii związanych ze zdrowiem oraz poprawie warunków życia średnie trwanie życia wśród osób starszych w UE uległo wydłużeniu. Według prognoz GUS, w roku 2030 osoby w wieku 65 lat i starsze stanowić będą 23,8% społeczeństwa, natomiast w roku 2060 już 36,2%. Prognozy te są związane z faktem, iż średnia długość życia ludzkiego systematycznie wzrasta. W rezultacie rośnie liczba osób najstarszych (w wieku 60 lat i starszych) i spada liczba osób młodych, które mogłyby opiekować się osobami starszymi (członków rodziny lub pracowników służby zdrowia). Dane statystyczne GUS podają, że żyjemy prawie dwa razy dłużej niż nasi przodkowie sprzed stu lat, a w okresie ostatnich 50 lat odsetek ludzi dożywających starości wzrósł ponad dwukrotnie i będzie rósł dalej (wg GUS- Prognoza demograficzna Polski na lata 2014-2050). W przypadku Polski i Trzciela dane te potwierdzają się. Dlatego tak ważne jest inicjowanie i realizowanie usług wspierających osoby starsze.

Niektórzy z ekspertów uważają jednak, że potrzeby osób w wieku senioralnym nie są właściwie zaspokajane. W ich opinii seniorzy stanowią bowiem coraz większą grupę osób, która korzysta ze wsparcia instytucji niosących pomoc społeczną. Problemy tych osób związane są przede wszystkim z brakiem odpowiednich środków finansowych na zapewnienie im właściwych warunków bytowych - brak funduszy na np. wyjazdy do sanatorium czy zakup leków. Ponadto ciężka sytuacja tych osób wynika ze sposobu postrzegania ich przez resztę społeczeństwa.

Wszechobecny w naszej kulturze kult młodości sprawia, iż obecnie funkcjonuje negatywny stereotyp człowieka starego - niepotrzebnego, nienadającego za tempem życia codziennego, bezradnego, niedołęznego i schorowanego. Sytuacja ta powoduje, że obecnie osoby w wieku senioralnym z jednej strony traktowane są jako nieodłączny element społeczeństwa, a z drugiej są z niego wykluczane. Dlatego też edukacja do starości obok zapewnienia odpowiednich warunków bytowych i środków finansowych powinna stanowić swoiste wyzwanie dla władz miasta i mieszkańców.

Uświadamianie zwłaszcza ludziom młodym specyfiki wieku senioralnego pozwoli zmienić negatywne podejście do tego etapu życia oraz zmotywuje seniorów do podejmowania coraz to nowych wyzwań, bowiem zdaniem ekspertów, osoby w wieku senioralnym są ludźmi o dużym potencjale. W związku z tym wskazane jest aby, seniorzy zaczęli sami się organizować - tworzyć kluby seniorów, czy bardziej aktywnie angażować się w działania różnych organizacji społecznych.

I.2. Dane podstawowe

Gmina Trzciel położona jest we wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie międzyrzeckim, przy granicy z województwem wielkopolskim. Powierzchnia gminy wynosi 177 km². Gminę zamieszkuje około 6600 osób, z czego około 2500 mieszka w Trzciel. Drugą co do wielkości miejscowością są Brójce. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Brójce, Lutol Suchy, Chociszewo, Stary Dwór, Jasieniec, Sierczynek, Lutol Mokry, Łagowiec, Świdwowiec, Panowice, Rybojady.

Atutem Gminy Trzciel jest jej położenie geograficzne. Gminę z zachodu na wschód przecina autostrada A2 oraz droga krajowa nr 92. Na południe od Trzciela zlokalizowany jest węzeł autostradowy a koło Chociszewa MOP (Miejsce Obsługi Podróżnych). Ważnym szlakiem komunikacyjnym jest także droga wojewódzka nr 137. Łączy ona Trzciel z Międzyrzeczem. Przez gminę przebiega linia kolejowa Zbąszynek – Gorzów Wlkp. z dwoma stacjami w Panowicach i Lutolu Suchym. Do Zbąszynia i linii kolejowej Warszawa – Berlin jest 15 km a do lotniska w Babimoście 30 km.

W gminie nie ma dużych zakładów przemysłowych. Trzciel znany jest z uprawy wikliny, szparagów i stolarstwa. Rozwija się handel i usługi, szczególnie agroturystyka. Duże obszary leśne, czyste i nieskażone środowisko, daje sposobność do wypoczynku na łonie natury i uprawiania turystyki rowerowej. Atutem gminy jest gościnność i życzliwość mieszkańców, spokój i bezpieczeństwo publiczne. Ważna jest też bliskość instytucji użyteczności publicznych i dostęp do leczenia oraz całonocowa opieka pogotowia ratunkowego.

Życie kulturalne skupia się przy Centrum Kultury, Bibliotece Publicznej i miejscowych szkołach. Do tradycyjnych, corocznych imprez należą Festiwal Zespołów Śpiewaczych „Szparagowe Żniwa”, Dni Trzciela. Swoje cykliczne imprezy i festyny organizują także sołectwa.

I.3. Osoby starsze w Polsce

Proces demograficzny związany ze starzeniem się ludności cechuje się coraz większą dynamiką. W ostatnich latach wskaźnik starzenia się w Polsce z roku na rok wzrasta. Obecne procesy ludnościowe charakteryzują się również spadkiem przyrostu naturalnego. Według przewidywań GUS liczba osób w wieku powyżej 65 roku życia zwiększy się w roku 2035 do 8,35 mln, co stanowić będzie 23% ogólnej populacji kraju. Relacja osób pracujących i niepracujących ulegnie przy tym znacznemu pogorszeniu. W 2035 r. na 1000 osób w wieku produkcyjnym będzie przypadać średnio 736 osób w wieku nieprodukcyjnym, a w 2060 roku już 1070. Aż tak znaczne obniżenie proporcji będzie miało poważne skutki dla wzrostu gospodarczego.

Poniższa tabela obrazuje prognozę ludności Polski do 2035 r. według płci w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1: Prognoza ludności Polski w wieku poprodukcyjnym do 2035 r. (w tys.)

Rok	Ogółem	Mężczyźni 65+	Kobiety 60+
2015	7 380,3	2 295,0	5 085,3
2020	8 367,9	2 762,7	5 605,2
2025	8 996,7	3 170,6	5 826,1
2030	9 289,1	3 333,8	5 655,3
2035	9 621,7	3 419,8	6 201,9

Źródło: Opracowania własne na podstawie: Prognoza ludności na lata 2008 - 2035. GUS,

Na podstawie prognozy GUS można wywnioskować, iż najwyższy wzrost osób starszych w Polsce będzie mieć miejsce w latach 2015-2020, gdzie przewiduje się wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym o ponad 987 tysięcy, czyli o 13,4%. W skali całego społeczeństwa liczba osób starszych w roku 2020 stanowić będzie ponad 22%. Większość osób w podeszłym wieku zamieszkuje obszary miejskie (60%). Również w miastach, w większym niż na wsiach tempie, wzrasta udział ludzi starszych wśród ogółu ich mieszkańców.

Przyczyną tego zjawiska jest w głównej mierze migracja osób ze wsi do miast. Wśród osób starszych ponad 50% stanowi ludność z wykształceniem podstawowym. Wykształceniem średnim legitymuje się obecnie ok. 7% osób starszych. Wskaźnik ten będzie wzrastał, gdyż przez ostatnie 20 lat znacznie wzrósł odsetek młodych osób z wykształceniem średnim i wyższym.

W kolejnych latach wśród osób w wieku poprodukcyjnym dominować będą kobiety. W roku 2015 stanowią prawie 68,9% ludności w wieku emerytalnym, a w 2035 roku - prawie 64,5%. Na wsi kobiety stanowią ok. 61,3% osób w wieku 60 lat i więcej, a w mieście 62,7%.

I.4 Osoby starsze w Gminie Trzciel

Dane statystyczne GUS podają, że żyjemy prawie dwa razy dłużej niż nasi przodkowie sprzed stu lat. W przypadku Polski i Gminy Trzciel dane te potwierdzają się. Dlatego tak ważne jest inicjowanie i realizowanie zadań wspierających osoby starsze. W Gminie Trzciel osoby w wieku 60+ stanowią około 19% ogółu mieszkańców gminy (Gmina Trzciel – 6516 mieszkańców, - wg GUS stan na 31.12.2017r.). Szacuje się, że w roku 2020 osoby starsze będą stanowiły ponad 22% trzcielskiego społeczeństwa.

Według opinii większości ankietowanych osób, Trzciel jest miastem średnio przyjaznym seniorom. Ich zdaniem zarówno instytucje samorządowe, jak i organizacje pozarządowe stworzyły w mieście ofertę skierowaną do osób w wieku senioralnym która wymaga doprecyzowania. Osoby starsze powinny mieć ułatwiony dostęp do różnych form spędzania czasu wolnego - uczestnictwa w kulturze, korzystania z miejskiej bazy sportowej i rekreacyjnej oraz edukacyjnej. Ponadto należy poprawić opiekę medyczną i dbanie o bezpieczeństwo seniorów.

Rozdział II: Formy pomocy dla seniorów

II.1 Usługi opiekuńcze

Jedną z podstawowych form opieki nad osobami starszymi jest świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi te oprócz czynności pielęgnacyjno-opiekuńczych obejmują również czynności polegające na zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych (zakupy, przygotowanie posiłków, palenie w piecu, mycie okien, utrzymanie w porządku i czystości pomieszczeń, pranie, itd.).

2015 r. - 25 osób objętych pomocą, kwota 91 382 zł

2016 r. - 29 osób objętych pomocą, kwota 78 176 zł

II.2. Usługi mieszkalnictwa wspomaganego

Pomimo oferty działań pomocowych na rzecz seniorów planuje się kolejne przedsięwzięcie wychodzące naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom tej grupy społecznej. Podczas licznych rozmów i spotkań władarzy gminy z mieszkańcami podjęty został temat rozwoju usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób starszych, w szczególności samotnych i niepełnosprawnych. Pracownicy socjalni OPS w Trzcielu w swojej codziennej pracy z seniorami podjęli działania /rozmowy/ zmierzające do diagnozy zgłaszanych problemów.

Z przeprowadzonej analizy uzyskanych informacji wynika, że ok. 10 seniorów z terenu gminy Trzciel, mieszka samotnie, jest mało samodzielnych w czynnościach dnia codziennego, nieaktywnych w swoim środowisku społecznym, zagrożonych wykluczeniem społecznym, izoluje się od społeczeństwa, często potrzebuje pomocy OPS, a w przyszłości korzystania z pomocy instytucjonalnej. W większości są to osoby o niskich dochodach, nie utrzymujące z różnych przyczyn kontaktów z rodziną i znajomymi, niepełnosprawne, potrzebujące wsparcia socjalno-usługowego, które najtrudniej jest zachęcić, pobudzić i skłonić do działania poza domem. Cechuje ich brak motywacji do działania, niska samoocena, niechęć do zmian, bezradność, mała aktywność życiowa. Dla tej grupy osób wskazane jest utworzenie mieszkań wspomaganych z pełnym zakresem usług wspierających i aktywizujących pobyt osoby w mieszkaniu.

Usługi wspierające pobyt osoby w mieszkaniu mogą obejmować w szczególności:

- pracę socjalną – usługa skierowana na wzmacnianie lub odzyskiwanie zdolności do funkcjonowania osoby w społeczeństwie;
- poradnictwo specjalistyczne, w szczególności psychologiczne i prawne; poradnictwo powinno być nakierowane na umożliwienie samodzielnego rozwiązania problemu lub wskazanie konkretnego rozwiązania i wytycznych do jego zrealizowania;
- usługi opiekuńcze;
- usługi asystenckie.

Usługi wspierające aktywność osoby w mieszkaniu dotyczą nauki lub podtrzymania maksymalnego osiągalnego dla danej osoby/lub powstrzymania regresu poziomu sprawności w zakresie samoobsługi, samodzielności życiowej, utrzymania lub rozwijania kontaktów społecznych oraz pełnienia ról społecznych, pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym, realizacji kontaktów społecznych, zagospodarowania czasu wolnego, z wykorzystaniem usług dostępnych w środowisku lokalnym. Rodzaj oraz zakres usług świadczonych w mieszkaniu wspomagany powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

II.3. Koperta Życia

„Koperta Życia” to karta, w której podaje się informacje dotyczące jej właściciela – dane osobowe, numer telefonu do bliskiej osoby, przebyte choroby, zażywane leki i uczulenia. Wypełniony formularz wkłada się do koperty i trzyma w lodówce, na której umieszczona jest załączona do koperty naklejka informująca, że w tym miejscu znajduje się „Koperta Życia”. Koperta umożliwi służbom medycznym, a także policji, straży pożarnej, straży miejskiej czy służbom socjalnym szybki dostęp do podstawowych informacji o seniorze w celu ratowania życia i zdrowia, ułatwia akcję ratowniczą oraz zwiększa poczucie bezpieczeństwa osób starszych. Dystrybucją i promocją „Kopert Życia” zajmą się Ośrodek Pomocy Społecznej oraz sołtysi.

II.4. Place rekreacji ruchowej

Ważnym czynnikiem umożliwiającym tzw. „pomyślne starzenie się” jest regularna aktywność ruchowa seniorów, która przyczynia się do wydłużenia okresu ich fizycznej sprawności i niezależności, a co za tym idzie poprawy jakości życia. Systematyczny trening fizyczny znacznie zwiększa i poprawia wydolność organizmu. Miejscem przystosowanym do aktywizacji fizycznej seniorów są u place rekreacji z urządzeniami outdoor-fitness, które powstały:

- na terenie ogródka Jordanowskiego a także planowane na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu

Place rekreacji ruchowej cieszą się bardzo dużą popularnością i umożliwiają aktywne spędzanie czasu wolnego na świeżym powietrzu. Już pierwsze dni ich działania pokazały, że zewnętrzne siłownie były bardzo potrzebne mieszkańcom naszej Gminy, są znakomitym miejscem spotkań dla seniorów, rodziców wychodzących z dzieckiem na spacer oraz dla młodzieży.

II.5. Kawiarenka dla seniora

Uruchomienie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzcielu „Kawiarenki dla seniora”. Osoby, które ukończyły 65 lat będą mogły w godz. 13:00-14:30 w sali klubowej Domu wypić kawę lub herbatę, poczytać bieżącą prasę, skorzystać z biblioteki, a tym samym miło i kulturalnie spędzić czas wolny. Podstawowym celem tego przedsięwzięcia jest integracja i aktywizacja osób w wieku senioralnym oraz umożliwienie tej grupie osób pełniejszego udziału w życiu społecznym naszej Gminy.

II.6. Spotkania w ogrodzie

Organizacja cyklicznych spotkań, koncertów, prezentacji kulturalnych i edukacyjnych w ogrodzie przynależącym do Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu. Koordynatorem spotkań będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu. Spotkania będą miały charakter otwarty.

II.7. Rada Seniorów Gminy Trzciel Stworzenie Rady Seniorów

Głównym celem Rady będzie zintegrowanie działań na rzecz poprawy jakości życia osób w wieku 60+, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej i kształtowanie w społeczeństwie pozytywnego obrazu seniorów oraz reprezentowanie ich interesów w środowisku.

Rada ma mieć charakter opiniodawczy, doradczy oraz inicjatywny i działa w następujących obszarach:

- 1) zapobieganie i przełamywanie marginalizacji seniorów,

- 2) wspieranie aktywności ludzi starszych,
- 3) profilaktyka i promocja zdrowia seniorów,
- 4) przełamywanie stereotypów na temat seniorów i starości oraz budowanie ich autorytetu,
- 5) rozwój form wypoczynku, dostępu do edukacji i kultury,
- 6) mieszkalnictwo dla seniorów.

Do zadań Rady należeć będzie:

- 1) ścisła współpraca z władzami Gminy przy rozstrzyganiu o istotnych oczekiwaniach i potrzebach ludzi starszych,
- 2) przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetowych zadań w perspektywie krótko i długookresowej oraz inicjowanie działań na rzecz seniorów,
- 3) monitorowanie potrzeb seniorów również w zakresie ochrony zdrowia dla seniorów,
- 4) wydawanie opinii i formułowanie wniosków, służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów,
- 5) zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego dotyczące seniorów,
- 6) inicjowanie działań mających na celu upowszechnianie współpracy Gminy ze środowiskiem osób starszych,
- 7) informowanie społeczności miasta o szczególnych kierunkach działalności podejmowanych przez służby gminne i partnerów pozarządowych na rzecz środowiska seniorów,
- 8) upowszechnianie wiedzy o możliwościach osób starszych, ich potencjale społecznym, ale także potrzebach i oczekiwaniach, a więc konieczności realnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze lokalne, w tym w szczególności na jakość wszelkich usług, oferowanych z myślą o seniorach.

Siedziba Rady znajdować się będzie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzcielu.

Rozdział III: Misja, obszary działania, cele

III.1.MISJA

Poprawa jakości życia osób w wieku 60+ poprzez zaspokojenie ich potrzeb i oczekiwań, zwiększenie aktywności, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej oraz kształtowanie w społeczeństwie pozytywnego obrazu seniorów.

III.2. OBSZARY DZIAŁANIA

III.2.1. Obszar I System wsparcia – infrastruktura i usługi socjalne

Cel strategiczny: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu

Cel szczegółowy 1: *Wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 1.1.	Podnoszenie jakości i dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
Działanie 1.2.	Wspieranie placówek wspomagających osoby starsze (dienne domy pobytu, kluby seniora, i inne).
Działanie 1.3.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej.

Cel szczegółowy 2: *Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi niemogącymi samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 2.1	Wspieranie tworzenia rodzinnych domów pomocy i mieszkań wspomaganych.
Działanie 2.2	Kierowanie osób całkowicie niesamodzielnych do domów pomocy społecznej.
Działanie 2.3	Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej w zakresie potrzeb seniorów.
Działanie 2.4	Wsparcie rodzin opiekujących się osobami niesamodzielnymi.

Cel szczegółowy 3: *Rozwój systemu informacji i poradnictwa*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 3.1	Koordinacja działań podejmowanych przez podmioty na rzecz seniorów.
Działanie 3.2	Rozpowszechnianie informacji o dostępności do usług świadczonych na rzecz osób starszych przez instytucje i organizacje.
Działanie 3.3	Rozwój poradnictwa prawnego i psychologicznego dla seniorów.
Działanie 3.4	Rozwój pracy socjalnej na rzecz seniorów przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu i organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy 4: *Zwiększenie roli organizacji pozarządowych w realizacji usług świadczonych na rzecz osób starszych*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 4.1	Zlecanie organizacjom pozarządowym usług publicznych z zakresu pomocy społecznej w obszarze wsparcia Trzcielskich seniorów.

Działanie 4.2	Współpraca instytucji w zakresie tworzenia systemu wsparcia na rzecz osób starszych.
---------------	--

III.2.2. Obszar II: Aktywność i udział w życiu społecznym seniorów

Cel strategiczny: Rozwój aktywności społecznej, kulturalnej i zawodowej osób starszych

Cel szczegółowy 1: *Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 1.1	Wspieranie podmiotów działających na rzecz aktywizacji osób starszych.
Działanie 1.2	Realizacja programów i projektów w zakresie aktywizacji osób starszych.
Działanie 1.3	Rozwój wolontariatu wśród osób starszych, w tym pomocy sąsiedzkiej.
Działanie 1.4	Wspieranie istniejących i nowo powstających form aktywizacji osób starszych.
Działanie 1.5	Promowanie w środowisku seniorów form aktywnego spędzania czasu wolnego.
Działanie 1.6	Rozwój usług edukacyjnych adresowanych do osób starszych.
Działanie 1.7	Zwiększenie oferty usług rekreacyjnych, mających na celu rozwój zainteresowań seniorów.
Działanie 1.8	Wspieranie aktywności poprzez Radę Seniorów Gminy Trzciel.

Cel szczegółowy 2: *Wzrost aktywności osób starszych w życiu kulturalnym*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 2.1	Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej.
Działanie 2.2	Promowanie twórczości artystycznej seniorów (festiwale, przeglądy, strony internetowe itp.).

Cel szczegółowy 3: *Promocja aktywności osób starszych*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 3.1	Organizacja konkursów promujących aktywność osób starszych.
Działanie 3.2	Organizacja konferencji, spotkań i innych wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych.
Działanie 3.3	Prezentacja dobrych praktyk w dziedzinie aktywności osób starszych.

III.2.3 Obszar III: Integracja międzypokoleniowa

Cel strategiczny: Wzmocnienie integracji międzypokoleniowej

Cel szczegółowy 1: *Promowanie i wzmocnienie solidarności między pokoleniami*

Działanie	Nazwa działania
Działanie 1.1	Organizacja międzypokoleniowych spotkań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, okolicznościowych itd.
Działanie 1.2	Realizacja projektów i inicjatyw międzypokoleniowych.
Działanie 1.3	Wspieranie inicjatyw mających na celu promowanie właściwych relacji międzypokoleniowych.
Działanie 1.4	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej.

Rozdział IV: Wskaźniki

Cel	Wskaźniki	Źródło informacji o wskaźnikach
Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałanie Wykluczeniu		
Wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania	<ul style="list-style-type: none">- ilość osób korzystających z usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych- liczba podmiotów świadczących usługi opiekuńcze- ilość placówek wspomagających osoby starsze (dienne domy pobytu, kluby seniora i inne)- wysokość środków przeznaczonych na pomoc finansową i rzeczową osobom starszym- ilość podjętych inicjatyw samopomocowych – pomoc sąsiedzka,	OPS,
Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi niemogącymi samodzielnie funkcjonować	<ul style="list-style-type: none">- liczba osób z terenu Gminy umieszczonych w domach pomocy społecznej- liczba pracowników pomocy społecznej przeszkolona w zakresie potrzeb seniorów	OPS,
Rozwój systemu informacji i poradnictwa	<ul style="list-style-type: none">- ilość punktów informujących o usługach świadczonych na rzecz osób starszych przez instytucje i organizacje	OPS,
Zwiększenie roli	<ul style="list-style-type: none">- ilość zleconych organizacjom	OPS,,UM,

organizacji pozarządowych w realizacji usług świadczonych na rzecz osób starszych	<p>pozarządowym usług publicznych z zakresu pomocy społecznej w obszarze wsparcia zbąszyneckich seniorów</p> <p>- ilość wspólnych przedsięwzięć instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz osób starszych</p>	<p>jednostki oświatowe, Centrum Kultury</p>
Rozwój aktywności społecznej, kulturalnej i zawodowej osób Starszych		
Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym	<p>- wysokość środków z budżetu Gminy przeznaczonych na dofinansowanie realizacji organizacji pozarządowe zadań w obszarze wsparcia zbąszyneckich seniorów</p> <p>- ilość inicjatyw edukacyjnych adresowanych do osób starszych -</p> <p>ilość projektów rekreacyjnych skierowanych do seniorów</p>	<p>UM,</p>
Wzrost aktywności osób starszych w życiu kulturalnym	<p>- ilość projektów zwiększających dostępność do oferty kulturalnej</p>	<p>Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury</p>
Promocja aktywności osób starszych	<p>- ilość projektów promujących twórczość artystyczną seniorów (festiwale, przeglądy, strony internetowe)</p> <p>- ilość przeprowadzonych konkursów promujących aktywność osób starszych</p> <p>- ilość zorganizowanych konferencji, spotkań i innych wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych</p>	<p>Centrum Kultury, jednostki oświatowe</p>
Wzmocnienie integracji międzypokoleniowej		
Promowanie i wzmocnienie solidarności między pokoleniami	<p>- ilość zorganizowanych międzypokoleniowych spotkań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, okolicznościowych, itd.</p>	<p>Jednostki oświatowe, OPS, ŚDŚ, Centrum Kultury</p>

Rozdział V: Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu informacji i sprawozdań od Realizatorów uczestniczących w Programie i kontrolowaniu efektów jego realizacji.

Trafność, efektywność i celowość przyjętych i realizowanych działań zostanie oceniona na podstawie analizy rocznych sprawozdań.

Realizatorami programu są m.in.:

- Urząd Miejski w Trzcielu
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu,

Podsumowanie

Założenia zawarte w niniejszym Programie są odpowiedzią na prognozy demograficzne, według których w roku 2060 ponad 36% społeczeństwa osiągnie wiek 60+. Niezbędne jest zatem prowadzenie przez samorząd lokalny już dziś aktywnej polityki senioralnej wychodzącej naprzeciw nowym wyzwaniom w dziedzinie wspierania osób starszych, adekwatnej do potrzeb i oczekiwań środowiska seniorów. Podejmowane działania powinny wpływać na podnoszenie jakości życia osób starszych, a przede wszystkim zwiększać ich szanse na prowadzenie długiego, aktywnego, samodzielnego, niezależnego i godnego życia w miejscu swojego zamieszkania. Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Trzciel na lata 2018-2021 ma na celu stworzenie Gminy jeszcze bardziej przyjaznej osobom w wieku senioralnym.

Zawarte w Programie cele i działania realizowane będą w zależności od posiadanych i pozyskanych przez Gminę Trzciel środków finansowych.